

Prvi „Vrtec“.

Gospod Jakop! Gospod Jakop!« zagnali so rovtarski otroci vsi v jeden glas in se vsuli v tesno sobo, da so se skoro zajezili pri vratih. V sobi so se prerivali po klopeh in se pehali po kotih, da je bilo kaj. Zakaj klopi so bile tri, otrok pa dokaj preveč, da bi mogli vsi vanje. Zato je vsak delal in razrival, da bi dobil prostor. Nihče ne stoji rad cele ure.

Ko so se otroci v šoli gnezdili in potegovali za sedeže, prihajal je gospod Jakop počasi po klancu. Zakrivljeno palico je čvrsto zatikal v pot. Zakaj po sencah je bil skrit pod prstjo še led, katerega še ni otajalo postno solnce. Očetje svetokrižki — pri sv. Križu se pravi tej gorski vasi — postajali so na pragu, pred hlevom, ali pri lesi, kjer so že bili, ter spoštljivo pozdravljali gospoda Jakopa. Marsikdo bi bil rad ogovoril gospoda, pa so molili na zlate bukvice. Kadar pa človek moli, ni ga motiti. — Zato so gledali možje za gospodom, in ko se je le-ta že skril v šolo, zavpil je Kopišar sosedu Trčku — popravljal je nekaj plot, ker mu ga je sneg pojezdil: »Ti, ta nam jih bodo pa naučili, ta! Nismo še imeli takih in jih nismo, Luka!« »Bodo jih, bodo!« pritrjuje Trček sosedu in vije brinov roč.

V tem je bil gospod Jakop že v šoli. Ali kak nered je bil ondi! Nekateri so sedeli, drugi se niso odkrili, drugi so gledali izza klobukov na gospoda, — sploh tako so se vedli, kakor taki, ki niso bili nikdar v šoli. Le Trčkov Tonček in Kopišarjev Francelj sta vedela, kaj se spodobi, če stopi učitelj v sobo. Doma so ju učili, in tudi v trgu sta bila že v šoli. Gospod Jakop to hitro opazi in Tonček in Francelj sta bila takoj odbrana, da bosta drugim vzgled. Dobro se jima je zdelo, kako pa. Prevzetna pa radi tega vendar nista bila. Zakaj slutila sta, da ni biti z lahka drugim vzgled. Če vse vate gleda, takoj zapazi ta ali drugi najmanjšo napako in revež vzglednik! Vsak ti jo oponaša, in vsa čast splava po vodi.

Prišel se je pouk. Toda, kako pa učiti brez knjige? Katekizma ni imel nihče razen Tončka in Franceljna. Drugi pa tudi niso znali kaj prida brati. Učile so pač nekatere matere, ali kaj bo to! Mati nima časa, da bi se trudila z otrokom, ko je treba gospodinjiti. Težko je bilo gospodu Jakopu; ali šlo je pa vendar. Kar ni šola dala, naučili so se doma. Tonček je dobil oddelek, Francelj pa tudi. Tem sta brala iz katekizma, in vsi so glasno ponavljali za njima. Zbirali so se, kakor in kjer je bilo bolj ugodno. Če je pihal mraz, zlezli so za peč in krog peči, Tonček ali pa Francelj pa na teme. Potem so nagnali molitvico in ponavljali in kričali, da so jo zapomnili. Nato so se seveda vselej malo oddahnili in se veselo poigrali.

Vsak teden je prihajal po dvakrat gospod Jakop k sv. Križu. Vesel je bil, ker so bili dečki pridni, dasi niso imeli tako lepe prilike, kakor drugi otroci. Zato jim je pa hotel tudi napraviti veselje in posebno tudi poplačati Tončka in Franceljna. »Ljubi otroci«, tako jih je nekoč nagovoril, »ker ste marljivi, hočem vam napraviti veselje. V beli Ljubljani pišejo bukvice nalašč za pridne otroke. Vse se bere v njih, kar hočete: Povesti, prigodbice, pesmice, uganke, in tudi lepe podobice so v njih. Ker vem, da radi poslušate pripo-

vedke in gledate podobe, zato sem pisal v mesto in naročil za vas »Vrtec«. — Aha, gledate, kaj ne, kaj je to »Vrtec«. Tako se pravi tistim bukvicam. In pravo ime imajo. Kakor na vrt mati posadijo koristna zelišča pa tudi cvetlic posejejo, da se jih veselite, tako je s tem »Vrtecem«. V njem so koristna zelišča — lepi nauki, pa dišeče cvetlice, kratkočasni prigodki. Tonček in Francelj ga bosta brala, drugi pa poslušajte in zapomnite, kar boste zvedeli. Gotovo vam bo koristilo. Prinašala ga bo pa potovka. Vsak mesec boste dobili obsejano gredico — nekaj listov tistih bukvic.«

„Vrtec“ nesemo! „Vrtec“ nesemo!

Ko bi bili videli svetokrižko mladino, kako je počenjala tisti dan po šoli! Po vasi so se razpršili otroci in pravili, kogar so srečali: »»Vrtec« bomo dobili, »Vrtec« bomo brali.« Kaj so vedeli ljudje, kaj hočejo otroci? Ti so pa le svojo trdili in šli vsi k potovki — Barbi.

Pred hišo je sedela Barba in putke pasla, ko so prisôpli otroci k njej.

»»Vrtec«, Barba, »Vrtec« nam boste nosili, »Vrtec«! Gospod Jakop nam ga pošljejo. Veste pa ne umazati, ne strgati našega »Vrtca«!

Tako so tiščali vsi hkrati v Barbo, da so jo skoraj ujezili. Ali Barba je bila dobra žena. Otroke je ljubila, in ti so to dobro vedeli. Zato so tako brezskrbno vriščali krog nje.

Od tistega dné ni bilo miru pri sv. Križu. Otroci so nadlegovali stariše, da so jim kazali v pratikah, kdaj da pride srečni dan, ko dobé »Vrtec«. Ni

bilo mnogo dnij, pa so se vlekli kakor sama večnost. Ali kakor vse na svetu, tako je minulo tudi to. Barba je oprtala koš, stisnila pod pazduho velik rdeč dežnik in šla v trg. Drugi dan se je imela vrniti. Otroci so komaj po-južinali, že so šli vsi Barbi naproti. Pod vasjo je gola reber. Solnce se upira vanjo in privabi zgodaj iz nje kurice, vreso in druge cvetlice, ki cvetó v zgodni pomladi. S te rebri se vidi daleč po strmem klancu. Tam so se utaborili svetokrižki otroci in čakali Barbe. Trčkov Tonček je bil kar neumen samega veselja. Trgal je kurice, vtikal jih za kapo, vriskal in skakal, da se je razlegalo po sosednih bregovih. Vedno je hodil gledat, če Barba že gré. Kakor Tonček, tako so se veselili tudi drugi. Še celo Kopišarjeva Franica je privedla s seboj manjši sestri in čakala potovke. Toda ona je čakala le nove rute, katero je imela prinesti iz trga Barba, ne pa »Vrtca«.

Dolgo so čakali. Veselje se je poleglo. Skrbelo jih je. Tonček je najbolj utihnil. »Barbe ne bo«, rekel je žalosten Kopišarjevemu in skoro na jok mu je šlo. Ali prav takrat se oglasi Franceljnov bratec Nejče: »Barba! Barba!«

Kakor bi jih bil s pračo vrgel, tako so se pcedili po rebri na pot in po tej proti Barbi. Sopihala je sirota. Zakaj naložila je, da je koš cvrkal in so se naramnice kar vlekle. Toda otroci so ji hitro zvedrili lice. Dóbro je vedela, kaj hočejo, pa je le vprašala, kam hité s tako silo.

»Vrtec«, Vrtec«, ali ga imate?« vprašali so vsi in se kar lotili koša. Tonček bi bil najraje nanj splezal.

»Ti, čmrlj živi, ti«, razhudi se Barba.

»Saj vidiš, da imam že toliko v košu, da sem ga morala povezati kakor seneni voz, pa še ti hočeš zlesti nanj. I, ti čmrlj, ti!«

»Vrtec«, »Vrtec«, donelo je z nova. Tedaj poseže Barba čez glavo v koš in dvigne »Vrtec« iz njega. Pripravila ga je nalašč, ker je vedela, da jo bodo čakali.

»Vidite ga!«

Takrat jih pa že ni bilo več ukrotiti. Francelj jo je grabil za roko in se stegal po »Vrtcu«.

• Nejče je samega hrepenenja namrdnil okrogli obrazek, Tonček je pa pograbil kapo in jo ukaje vihtel, da so odletele vse kurice.

Toda Barba se ni dala pregovoriti, da bi jim »Vrtec« preje izročila. Vtaknila 'ga je nazaj v koš in sopihala navkreber. Otroci so jo pa spremljali skozi vas in klicali: »Vrtec« nesemo, »Vrtec« nesemo!« Ljudje so vtikali glave skozi okna, ali pa prihajali na prag in se z otroci vred veselili, češ, takega pa še ne.

Pri Kopišarju je raztovorila Barba koš in tam se je šele izpolnila otroška želja. Brali in poslušali so »Vrtec« in ga menda še dandanes beró; zakaj gospod Jakop jim gotovo neče kaliti nedolžnega veselja.

Basnigoj.

